

Konsekvensutredning till föreslagna föreskrifter om kommersiell radio

Dnr: 25/02825

Mediemyndigheten

Innehåll

1	Inledning	2
2	Problembeskrivning och syftet med förslaget	2
2.1	Utvärdering av nuvarande föreskrifter	3
3	Konsekvenser om inga åtgärder vidtas	4
3.1	Konsekvenser för analog kommersiell radio	4
3.2	Konsekvenser för digital kommersiell radio	4
4	Alternativa lösningar till dagens reglering	5
4.1	Upphäva föreskrifterna och endast ersätta med information	5
4.2	Upphäva och ersätta med nya föreskrifter eller ändra i nuvarande föreskrifter	5
5	Berörda företag och marknaden de verkar på	6
5.1	Beskrivning av nuvarande tillståndshavare och radiomarknaden före en ändrad reglering av tillståndsförfarandet	6
6	Föreskrifternas påverkan på företagens kostnader	10
7	Påverkan på företagens intäkter	13
8	Påverkan på konkurrens	13
9	Särskilda hänsyn till små och medelstora företag	14
10	Åtgärder för att begränsa kostnader och andra negativa effekter	14
11	Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser	15
12	Hur och när konsekvenserna kan utvärderas	15
13	Överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven	16

1 Inledning

Regeringen överlämnade den 30 april 2025 propositionen En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet (prop. 2024/25:164). I propositionen lämnas förslag på ändringar i radio- och tv-lagen (2010:696) som innebär att reglerna om tillstånd och villkor för att sända analog och digital kommersiell radio till stor del blir gemensamma. För analog kommersiell radio lämnas också förslag på en ny årlig sändningsavgift. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 15 november 2025. Propositionen kommer att behandlas i riksdagen under hösten 2025.

Mediemyndigheten utgår i sitt utkast till föreskrifter och denna konsekvensutredning från att de förslag som lämnas i propositionen kommer att genomföras och att myndighetens bemyndigande omfattar föreskrifter om såväl ansökningsförfarandet som sändningsavgifter. Om det efter riksdagsbehandlingen skulle beslutas om andra bestämmelser än de förslag som lämnas i propositionen får myndigheten bedöma om de föreslagna föreskrifterna behöver utformas på ett annat sätt och om myndigheten bör göra kompletteringar till denna konsekvensutredning. Både föreskrifter och konsekvensutredning kan i sådant fall få remitteras på nytt. Om det inte blir någon ändring efter riksdagsbehandlingen har denna remissbehandling skyndat på processerna att meddela föreskrifter och att utlysa tillstånd, vilket gynnar marknadens aktörer.

Myndigheten föreslås få meddela föreskrifter om verkställigheten av bestämmelserna i radio- och tv-lagen om ansökningsförfarandet och vad en ansökan ska innehålla när det gäller frågor om tillstånd och överlåtelse av tillstånd att sända analog respektive digital kommersiell radio (föreslagna 6 § radio- och tv-förordningen [2020:878]). Regeringen har med stöd av 8 kap. 11 § regeringsformen möjlighet att bemyndiga en myndighet att meddela sådana verkställighetsföreskrifter.¹

2 Problembeskrivning och syftet med förslaget

I prop. 2024/25:164 lämnas förslag på ändringar i radio- och tv-lagen som innebär att reglerna om tillstånd och villkor för att sända analog och digital kommersiell radio till stor del blir gemensamma. Förslagen syftar till att skapa goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet med ett stort utbud för olika intressen och smakriktningar.

¹ Prop. 2024/25:164 s. 63 och promemorian En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet – förslag till avgiftsmodell för analog kommersiell radio (Ku2024/00728).

Förslagen innebär bland annat följande.

- Dagens anbudsförfarande vid fördelningen av tillstånd att sända analog kommersiell radio ersätts med ett urvalsförfarande. Ett urvalsförfarande gäller redan idag för digital kommersiell radio.
- Vid fördelningen av analoga och digitala tillstånd ska en mångfald både till innehåll och ägande eftersträvas. Hänsyn får även tas till om en sökande har tidigare erfarenhet av kommersiell radio eller andra ljudmedier och har förutsättningar att bedriva långsiktig kommersiell radioverksamhet.
- Ett tillstånd att sända analog kommersiell radio får, på samma sätt som gäller för digital kommersiell radio, förenas med bland annat villkor om att sända ett mångsidigt programutbud.
- Den som har tillstånd att sända analog kommersiell radio ska betala en årlig sändningsavgift. Avgiften ska bestämmas utifrån ett tillstånds marknadsvärde på den kommersiella radiomarknaden.

Mediemyndigheten har idag ett bemyndigande att meddela föreskrifter om verkställigheten av bestämmelserna i radio- och tv-lagen om ansökningsförfarandet och vad en ansökan ska innehålla när det gäller frågor om tillstånd och överlåtelse av tillstånd att sända analog respektive digital kommersiell radio (6 § radio- och tv-förordningen [2020:878]). Myndigheten kan även komma att få bemyndigande att meddela verkställighetsföreskrifter om sändningsavgiften för analog kommersiell radio.²

2.1 Utvärdering av nuvarande föreskrifter

Myndigheten har tidigare meddelat verkställighetsföreskrifter för analog respektive digital kommersiell radio. De senaste och nu gällande föreskrifter meddelades 2017 respektive 2023; Myndigheten för press, radio och tv:s föreskrifter vid ansökan om och överlåtelse av tillstånd att sända analog kommersiell radio (MPRTFS 2017:1) och Myndigheten för press, radio och tv:s föreskrifter vid ansökan om och överlåtelse av tillstånd att sända digital kommersiell radio (MPRTFS 2023:3).

Föreskrifterna har fungerat väl och myndigheten har fått in de uppgifter som efterfrågats i ansökningshandlingarna och som har behövts för att pröva en ansökan om tillstånd och medgivande till en överlåtelse av ett sådant tillstånd. Tillstånd har getts till både stora och små företag.

² Prop. 2024/25:164 s. 63 och promemorian En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet – förslag till avgiftsmodell för analog kommersiell radio (Ku2024/00728).

3 Konsekvenser om inga åtgärder vidtas

Mediemyndighetens bemyndigande att meddela föreskrifter om verkställigheten av bestämmelserna i radio- och tv-lagen om ansökningsförfarandet och vad en ansökan ska innehålla när det gäller frågor om tillstånd och överlåtelse av tillstånd att sända analog respektive digital kommersiell radio återfinns idag i 6 § radio- och tv-förordningen (2020:878). Det i prop. 2024/25:164 föreslagna bemyndigandet är utformat på samma sätt som i dag men kan komma, efter ändring i radio- och tv-lagen (2010:696) och följdändring i förordningen, att utökas till att även omfatta föreskrifter om årlig sändningsavgift för analog kommersiell radio.

3.1 Konsekvenser för analog kommersiell radio

De nu gällande verkställighetsföreskrifterna om ansökningsförfarandet och överlåtelse av tillstånd att sända analog kommersiell radio kommer i huvudsak inte kunna tillämpas för ansökningar om tillstånd som ska börja gälla från och med den 1 augusti 2026. Som myndigheten redogjort för ovan ändras ansökningsförfarandet från ett anbudsförfarande till ett urvalsförfarande. Det innebär bland annat att ansökningarna behöver innehålla andra uppgifter än idag, till exempel en programförklaring. Den nya processen innebär att ansökningarna inte ska innehålla anbud på de sökta tillstånden. Därtill införs nya bestämmelser om en sändningsavgift.

Om inga åtgärder vidtas och de nuvarande föreskrifterna för analog kommersiell radio inte upphävs kommer föreskrifterna i stort vara obsoleta och inte vara i överensstämmelse med radio- och tv-lagens bestämmelser om hur tillståndsförfarandet och urvalet ska gå till samt vad som ska prövas vid en ansökan om medgivande till överlåtelse av tillstånd. Att inte vidta någon åtgärd är därför inte ett alternativ.

3.2 Konsekvenser för digital kommersiell radio

För digital kommersiell radio kan nuvarande föreskrifter i huvudsak tillämpas eftersom det vid fördelning av tillstånd även fortsättningsvis ska eftersträvas att det blir en mångfald både till innehåll och ägande. Enligt lagförslaget får hänsyn även tas till om en sökande har tidigare erfarenhet av kommersiell radio eller andra ljudmedier och har förutsättningar att bedriva långsiktig kommersiell radioverksamhet. Det bör därför göras tillägg i föreskrifterna om att vid ansökan

om tillstånd ska den sökande redogöra för om denne har tidigare erfarenhet av kommersiell radio eller av andra ljudmedier.

Myndigheten har bytt namn sedan föreskrifterna meddelades, vilket kan skapa viss förvirring för de sökande om ändringen görs i nuvarande föreskrifter som heter Myndigheten för press, radio och tv:s föreskrifter vid ansökan om och överlåtelse av tillstånd att sända digital kommersiell radio (MPRTFS 2023:3). Att inte vidta någon åtgärd synes därför inte lämpligt.

4 Alternativa lösningar till dagens reglering

4.1 Upphäva föreskrifterna och endast ersätta med information

En alternativ lösning skulle kunna vara att upphäva nuvarande föreskrifter och ersätta dem med information. Mediemyndigheten bedömer dock att föreskrifter behövs. Det blir tydligt för de sökande, myndigheten och de allmänna förvaltningsdomstolarna vilka krav som är bindande vid varje gällande tid. Dessutom har föreskrifterna fungerat väl. Alternativet att upphäva båda föreskrifterna men inte ersätta dem med nya föreskrifter bedöms därför inte vara lämpligt. Myndigheten kommer dock att publicera information om tillståndsprocessen på sin webbplats.

4.2 Upphäva och ersätta med nya föreskrifter eller ändra i nuvarande föreskrifter

De nuvarande föreskrifterna för analog kommersiell radio måste upphävas eller ändras med hänsyn till det föreslagna nya tillståndsförfarandet i radio- och tv-lagen. Med hänsyn till de många ändringarna i radio- och tv-lagen som rör bland annat urvalsförfarandet och sändningsavgift, myndighetens nya namn, nytt bemyndigande och myndighetens nya författningssamling (MEMYFS), bedömer myndigheten att det är lämpligare att upphäva befintliga föreskrifter än att göra omfattande ändringar i dessa.

För digital kommersiell radio innehåller föreskrifterna idag relevanta krav på information som aktörerna ska komma in med och som inte kommer att ändras efter lagändringen. Däremot har myndigheten fått ett nytt namn. Det kan ändras antingen i befintlig föreskrift eller i en ny föreskrift som publiceras i den nya författningssamlingen MEMYFS.

5 Berörda företag och marknaden de verkar på

Föreskrifterna är verkställighetsföreskrifter till radio- och tv-lagen och dess bestämmelser om vem som kan få tillstånd att sända kommersiell radio och när myndigheten ska medge en överlåtelse av ett sådant tillstånd. Endast den som har finansiella och tekniska förutsättningar och inte har, eller endast i mycket begränsad omfattning har, anknytning till staten, en region eller en kommun får inneha tillstånd. De som uppfyller dessa krav kan därefter i konkurrens med andra sökande få tillstånd. Urvalskriterierna regleras i radio- och tv-lagen. Myndighetens föreskrifter om vad ansökan ska innehålla ger aktörerna möjlighet att lämna in välgrundade ansökningar, som i sin tur ger myndigheten gott underlag för att rättssäkert kunna bedöma vilka aktörer som ska få tillstånd för sina programtjänster.

Det finns idag tre nationella tillstånd och 35 regionala tillstånd att sända analog kommersiell radio. I det digitala marknätet finns det 31 tillstånd, som i huvudsak har tillstånd att sända nationellt men som i dagsläget endast är utbyggt till 40 procent, se bilaga 1 med lista över nu gällande tillstånd och tillståndshavare och sändningsområden.

Den kommersiella radiomarknaden är liten både vad gäller aktörer och omsättning. Att marknaden är liten har fått till följd att antalet tillståndshavare är få och att de bedriver omfattande samarbeten genom något av de två stora mediebolagen Bauer Media och Viaplay Group. Samarbetena rör annonsförsäljning, tekniska tjänster och redaktionellt innehåll. De två dominerande aktörerna har genom egna tillstånd och ägar- och avtalsförhållanden med andra tillståndshavare, inflytande över flertalet av de analoga och digitala tillstånden för kommersiell radio.

Det företag som varken avser att ansöka om tillstånd eller medgivande till överlåtelse av sådant tillstånd berörs inte av föreskrifterna.

5.1 Beskrivning av nuvarande tillståndshavare och radiomarknaden före en ändrad reglering av tillståndsförfarandet

5.1.1 Tillståndshavare

Bauer Media Audio Filial (Bauer Media) har idag nio tillstånd att sända analog kommersiell radio, varav ett är nationellt och resterande är regionala. Bauer Media har åtta tillstånd att sända digital kommersiell radio, varav sju är nationella och ett är regionalt. Bauer Media bedriver även radioverksamhet via internet. Bauer Media har

byggt upp ett eget sändarnät för kommersiell radio och sköter utsändningen i ett av sändarnäten för digital kommersiell radio. Bauer Media har även en egen säljarorganisation och har omfattande samarbete kring reklam och format med andra tillståndshavare. Bauer Media ägs av Bauer Media Audio Holding GmbH som är en tysk mediekoncern med medieverksamhet i flera europeiska länder.

Kilohertz AB har idag nitton tillstånd att sända analog kommersiell radio, varav ett är nationellt och resterande är lokala eller regionala. Kilohertz AB har vidare elva tillstånd att sända digital kommersiell radio, varav sju är nationella och ett är regionalt. Kilohertz AB ägs av Viaplay Group Radio AB. Viaplay Group Radio har en egen säljarorganisation och omfattande samarbete kring reklam och format med andra tillståndshavare. Bolaget bedriver även radioverksamhet via internet. Bolaget är en del av koncernen Viaplay Group som också bedriver kommersiell tv-verksamhet.

NRJ Sweden AB har två analoga kommersiella tillstånd, varav ett är nationellt och ett är regionalt. NRJ Sweden AB har vidare två digitala tillstånd som är nationella. Bolaget bedriver även verksamhet via internet. NRJ Sweden AB har annons- och tekniksamarbete med Bauer Media. NRJ Sweden AB ägs av franska NRJ SAS, som har radioverksamhet i flera länder.

Svenska Medietjänster AB har två analoga kommersiella tillstånd. Båda är regionala. Svenska Medietjänster AB ägs av två privatpersoner. Bolaget har omfattande samarbete med Bauer Media, både vad gäller format och annonsförsäljning.

DB Media AB har ett regionalt tillstånd att sända analog kommersiell radio och två digitala kommersiella radiotillstånd, varav ett är rikstäckande och ett är regionalt. DB Media AB ägs av Brandmannen Elton AB som i sin tur ägs av två privatpersoner. DB Media AB har annons- och formatsamarbete med Viaplay Group Radio.

Radio Nova AB har två regionala tillstånd att sända analog kommersiell radio. Radio Nova har omfattande samarbete med Viaplay Group Radio både vad gäller format och annonsförsäljning. Radio Nova AB ingår i mediekoncern NTM Norrköpings Tidningars Media som är en tidningskoncern med verksamhet på flera orter i Sverige.

Nya Radio City AB har tre analoga tillstånd att sända radio och har annons- och formatsamarbete med Bauer Media. Nya Radio City AB ägs av Bauer Media (majoritetsägare) och Mad Men Media AB.

Mad Men Media AB har fem digitala tillstånd att sända kommersiell radio. Bolaget bedriver även verksamhet via webbradio och samarbetar med närradioföreningar på vissa orter. Bolaget sänder analog kommersiell radio i Finland. Bolaget bedriver även verksamhet via internet. Bolaget har en stor aktiepost i tillståndshavarbolaget Nya Radio City AB. Bolaget ägs av tre privatpersoner.

Skärgårdsradion AB har ett tillstånd att sända rikstäckande digital kommersiell radio. Bolaget ägs av Loogna Media AB, som i sin tur ägs av en privatperson. Denne privatperson är också verksam i en förening som har tillstånd att sända närradio. Skärgårdsradion AB har samarbetsavtal med Viaplay Group Radio.

5.1.2 Finansiering av kommersiell radio

Radion har en renodlad intäktsstruktur som i princip enbart bygger på reklamintäkter. Det skiljer sig från andra medier, till exempel tv och dagstidningar som har intäkter både från reklam och konsumenter (prenumerationer och abonnemang). Det gör att radion är ett av de medier som är mest beroende av utvecklingen på reklammarknaden. Antalet lyssnare som träffas av reklamen är följaktligen avgörande för intäkterna.

Lyssnandet på radio minskar, särskilt bland de yngre. Radio, precis som andra traditionella medieslag, har en tydlig åldersklyfta. Trenden är att både den totala räckvidden för radio och lyssnartiden fortsätter att minska.

År 2024 uppgick lyssnandet till 73 minuter per dygn, vilket kan jämföras med 105 minuter per dygn 2018. Det är främst de äldre som lyssnar på radio. De yngre lyssnar allt mindre. Åldersgruppen 65 till 79 år lyssnar 149 minuter på radio jämfört med åldersgruppen 12 till 19 år som lyssnar betydligt mindre (24 minuter) ett genomsnittligt dygn.

Lyssnandet på DAB är mycket litet. År 2022 uppgick det till 0,9 procent i dygnsräckvidd. Lyssnandet särredovisas inte längre i Kantar Sifos radiopanel, utan DAB och webbradio redovisas tillsammans per bolagsgrupp för 2024. Sveriges Radio har 0,7 procent i dygnsräckvidd, Bauer Media har 3,5 procent och Viaplay Group Radio har 2,9 procent.

Sveriges Radio har en mycket stark position med 78 procents andel av det totala lyssnandet i FM. Den kommersiella radion har 22 procent. Den radiokanal som har flest lyssnade minuter på ett dygn är Sveriges Radios lokala kanal SR P4 följt av P1 och P3. Av de kommersiella kanalerna är det Bauer Medias kanaler Mix Megapol och Rockklassiker som har flest lyssnade minuter under 2024.

5.1.3 Marknaden efter ett nytt tillståndsförfarande för tillstånd som börjar gälla den 1 augusti 2026

Omsättningen på annonsmarknaden för radio är stabil men inte i tillväxt. Den kommersiella radiomarknadens omsättning är idag knappt 1 miljard SEK per år och är nedåtgående. Det talar för att marknaden kommer att fortsätta vara liten och antalet aktörer få. För att kunna bedriva en kommersiell radioverksamhet långsiktigt synes därför merparten av de kommande tillståndshavarna vara beroende av att inleda annonssamarbete med en säljorganisation. Idag har de två stora bolagen varsin säljorganisation och skulle en tredje aktör vilja slå sig in på annonsmarknaden

kan det vara svårt om denne inte inleder samarbete med något av mediebolagen Bauer Media och Viaplay Group Radio.

De nu föreslagna bestämmelserna syftar till att skapa goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet med ett stort utbud för olika intressen och smakriktningar. Enligt den nya regleringen får Mediemyndigheten vid fördelningen av tillstånd, utöver vad som ska beaktas gällande mångfald till innehåll och ägande, även ta hänsyn till om den som ansöker om tillstånd har tidigare erfarenhet av kommersiell radio eller av andra ljudmedier och har förutsättningar att kunna bedriva långsiktig kommersiell radioverksamhet. I förarbetena anges att hänsyn även får tas till om den sökande har erfarenhet av radioverksamhet i det aktuella sändningsområdet eller på radiomarknaden i stort. Tidigare erfarenhet bör också kunna tillmätas betydelse vid fördelningen av tillstånd på ett sätt som innebär att till exempel tidigare inarbetade frekvenser kan beaktas. Hänsyn får även tas till om den sökande har annan relevant erfarenhet av ljudmedier, till exempel nyhetsmedier som bedriver radioverksamhet som består av poddar.³

Med hänsyn till marknadens förutsättningar att bedriva kommersiell radio med minskade intäkter och oavsett nytt tillståndsförfarande, bedömer myndigheten att antalet aktörer som söker tillstånd kommer att vara få och eventuellt färre än vid förra tillståndsomgången 2017. Myndigheten får vid fördelning av tillstånd beakta den sökandes möjlighet att bedriva långsiktig kommersiell radioverksamhet. I en sådan bedömning ingår att ta ställning till om en tillståndshavare, som avser att genom avtal överlåta en stor del av sändningsverksamheten till annan tillståndshavare, kan anses bedriva en långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet.

Marknadens förutsättningar och vilka som kommer meddelas tillstånd är dock oberoende av myndighetens verkställighetsföreskrifter, då kriterierna för tillstånd regleras i radio- och tv-lagen. Föreskrifterna påverkar alltså inte vem eller vilka som får tillstånd, men för att komma i fråga för tillstånd måste en ansökan komma in inom den tid myndigheten beslutar om. Ansökan måste också innehålla de uppgifter som myndigheten efterfrågar i sina föreskrifter. Slutligen ska ansökningsavgiften betalas in till myndigheten.

Hur den årliga sändningsavgiften för analog kommersiell radio ska räknas fram och fördelas mellan tillståndshavare kommer framgå av lag och förordning. Avgifterna kommer i huvudsak vara betydligt lägre än vad som gäller för dagens tillstånd.

³ Prop. 2024/25:164 s. 59.

6 Föreskrifternas påverkan på företagens kostnader

Det är förenat med vissa administrativa kostnader att ansöka om tillstånd att sända kommersiell radio eller medgivande att överlåta sådant tillstånd. Myndigheten vill här betona att föreslagna föreskrifter är verkställighetsföreskrifter till de bestämmelser som regleras i radio- och tv-lagen. Ansökningsavgiften för ansökan om tillstånd respektive medgivande till överlåtelse av sådant tillstånd är 45 000 kronor respektive 25 000 kronor och regleras i radio- och tv-förordningen. Vad myndigheten kan påverka är att myndigheten inte reglerar mer än nödvändigt och härigenom belastar företagen med administrativa kostnader genom att begära in mer omfattande uppgifter än som är nödvändiga för myndighetens handläggning. De uppgifter som är nödvändiga för myndighetens prövning är bland annat att de sökande ska visa att de har finansiella och tekniska förutsättningarna att sända, om de har eventuella anknytningar till staten, en region eller en kommun eller andra sökanden, men också en beskrivning vad de avser att sända för programutbud (programförklaring).

Redogörelse för anknytning till staten, en region eller en kommun eller andra tillståndshavare

För att överhuvud komma i fråga för tillstånd finns begränsningar i radio- och tv-lagen i vilken omfattning en sökande har anknytning till staten, en region eller en kommun. En sökande måste därför redovisa sådan anknytning och redovisa aktie- eller andelsinnehav eller andra avtal med dessa entiteter.

Vid fördelning av tillstånd ska myndigheten beakta att det blir en mångfald bland de som innehar tillstånd. En sökande ska därför på samma sätt som ovan redovisa vilken anknytning den sökande har till andra sökande, eller i förekommande fall, tillståndshavare.

Att ta fram och redovisa dessa uppgifter belastar den sökande endast om det finns sådan anknytning. Att redovisa anknytningen torde endast ta högst en mantimme i anspråk.

Redogörelse för finansiella och tekniska förutsättningar

Endast den som har finansiella och tekniska förutsättningar att sända radio kan enligt radio- och tv-lagen få tillstånd. Den sökande ska därför i ansökan redovisa sina förutsättningar att sända kommersiell radio.

Den sökande ska bifoga en affärsplan med budget för att visa att denne har förutsättningar att sända radio i enlighet med sin programförklaring. Vidare ska den

sökande bifoga den senaste årsredovisningen om den sökande bedriver redovisningsskyldig verksamhet.

Den som redan är etablerad på den kommersiella radiomarknaden bedöms redan ha tagit fram verksamhetsplan och budget för sina redan etablerade format. Om denne vill söka tillstånd för nya format eller för ytterligare tillstånd i andra sändningsområden kan denne behöva ta fram nya affärsplaner. Kompetensen bör dock finnas inom företaget.

Den som inte redan är etablerad på radiomarknaden och som inte heller har sådan kompetens inom företaget kan behöva anlita konsult för att ta fram en affärsplan med budget. En sådan konsult beräknas ta ett timarvode på mellan 1 200 och 2 000 kronor.

Hur många timmar det tar att ta fram en affärsplan med budget är beroende av vilken omfattning och innehåll som sändningsverksamheten ska ha och hur den ska finansieras. Det går därför inte att ange ett visst antal mantimmar. Ett mer innehållsrikt programutbud kan kräva mer resurser för att finansiera exempelvis upphovsrättskostnader för musik, kostnader för att ta fram nyheter och annat programinnehåll samt avlöna programledare. I budgeten måste också tas hänsyn till att den årliga sändningsavgiften för analoga tillstånd är högre för rikstäckande tillstånd och för tillstånd i de befolkningsmässigt större regionala områdena, än i de mindre lokala/regionala områdena. Vidare behöver det i budgeten tas hänsyn till hur många tillstånd som söks och hur vart och ett av dem ska finansieras. De digitala sändningarna har än så länge få lyssnare, varför sådana sändningar inte enbart kan finansieras genom reklamintäkter utan det bör redovisas på vilket annat sätt den kan finansieras.

Tillstånd att sända får vidare endast ges till den som har tekniska förutsättningar. Den sökande får i ansökan redovisa om denne sedan tidigare bedriver radioverksamhet, har egen eller hyr en studio och om man har avtalat eller avser att avtala med någon om utsändningen eller om man har en egen sändarutrustning. Att redovisa dessa uppgifter bedöms ta högst en mantimme.

Redogörelse för programutbudet

Vid fördelning av tillstånd ska myndigheten enligt radio- och tv-lagen beakta att det blir en mångfald till innehåll. Den sökande ska därför i ansökan redogöra för sitt programutbud (programförklaring). Myndigheten kommer även informera om vad en programförklaring typiskt sett kan innehålla, såsom typ av program, till exempel musik eller nyheter, och om programtjänsten vänder sig till en särskild målgrupp eller ålder. Den som ansöker om digitalt kommersiellt tillstånd ska även uppge vilka tilläggstjänster som den sökande avser ska ingå i programtjänsten.

Denna typ av uppgifter har de etablerade aktörerna eftersom de redan bedriver kommersiell radioverksamhet. Om de vill börja sända ett nytt format kan de behöva

lägga ner ett antal mantimmar för att beskriva en sådan ny tjänst och beskriva målgrupperna.

En ny aktör kan behöva lägga ner fler mantimmar på att ta fram ett sådant programutbud än en redan etablerad aktör.

Redogörelse för erfarenhet av kommersiell radio eller andra ljudmedier

Myndigheten får vid fördelningen av tillstånd även ta hänsyn till om en sökande har tidigare erfarenhet av kommersiell radio eller av andra ljudmedier och har förutsättningar att bedriva långsiktig kommersiell radioverksamhet. Det bedöms ta ett fåtal mantimmar att redovisa sådan eventuell erfarenhet. Förutsättningarna att bedriva långsiktig kommersiell verksamhet får jämföras med den budget och affärsplan som den sökande har lämnat in.

Redogörelse för teknisk samverkan om multiplexering och elektroniska programguider och tillämpningsprogram

Vid utsändning av analog radio tilldelas varje kanal en egen särskild frekvens men vid digitala sändningar använder programtjänster som är placerade i samma sändarnät samma frekvens. Aktörerna behöver då komma överens om bland annat vem som ska sköta multiplexeringen, utsändningen och en elektronisk programguide (EPG).

Det finns redan idag två likalydande samverkansavtal, ett för vardera sändarnät, som gäller fram till 31 juli 2026. Avtalen är likalydande och innebär att även nya tillståndshavare har rätt att tillträda som part till avtalet från det datum tillståndet börjar gälla.

Parterna ska i ansökan redogöra för att de är beredda att samverka med andra tillståndshavare när tillstånden börjar gälla den 1 augusti 2026. Avtalen kan innehålla frågor om hur kapaciteten i nätet kan utnyttjas på ett flexibelt sätt och hanteringen av eventuella gemensamma tilläggstjänster, såsom elektronisk programguide.

Ansökningsavgift och sändningsavgift

Enligt förslagen kommer det att utgå en ansökningsavgift även för analog kommersiell radio. Ansökningsavgiftens storlek kommer regleras i radio- och tv-förordningen och föreslås uppgå till 45 000 kronor för ett tillstånd och 25 000 kronor för ansökan om medgivande till överlåtelse av ett tillstånd.

För de analoga tillstånden kommer det också att utgå en årlig sändningsavgift per tillstånd. Avgiftens storlek är beroende av den kommersiella radions reklamintäkter under närmast föregående år. Hur avgiften ska fördelas mellan tillstånden kommer

troligtvis att regleras i radio- och tv-förordningen. De nya sändningsavgifterna kommer dock vara avsevärt lägre än vad programbolagen tidigare betalat vid det hemliga anbudsförfarandet. Myndigheten kan inte påverka avgifternas storlek utan kommer troligtvis att få ett bemyndigande att meddela verkställighetsföreskrifter om dessa avgifter.

I föreskrifterna föreslås att avgiften för en ansökan om tillstånd ska betalas in till Mediemyndigheten senast den dag som myndigheten bestämmer i beslutet om utlysning.

Den årliga sändningsavgiften föreslås omfatta perioden 1 augusti–31 juli. Perioden är vald med hänsyn till att tillståndsperioden börjar löpa den 1 augusti 2026. Sändningsavgiften ska betalas in till Mediemyndigheten senast den dag som anges i myndighetens beslut om årlig sändningsavgift.

För båda avgifterna föreslås gälla att betalningen ska anses ha skett den dag då avgiften har bokförts på Mediemyndighetens konto.

7 Påverkan på företagens intäkter

Kostnaderna för ansökningsförfarandet bedöms ha en marginell påverkan på företagens intäkter. Tydliga krav på vad en ansökan om tillstånd eller medgivande till överlåtelse av sådant tillstånd ska innehålla underlättar för företagen att lämna in en fullgod ansökan, vilket är en nödvändighet för att komma i fråga för ett tillstånd och därmed kunna bedriva kommersiell radioverksamhet med annonsintäkter.

8 Påverkan på konkurrens

Mediemyndigheten bedömer att det är svårt för en aktör som inte redan har trätt in på marknaden att etablera en långsiktigt kommersiellt hållbar radioverksamhet, särskilt på nationell nivå. Denne lär sannolikt inleda ett samarbete med någon av de dominerande aktörerna rörande försäljning av reklam. Det krävs stora investeringar för att skapa och marknadsföra ett nytt programformat, utveckla tekniska förutsättningar och få en fungerande säljorganisation för att kunna sälja reklam, inte minst på den nationella marknaden. Det tar också tid att inarbeta nya format och få lyssnare till sin specifika kanal i konkurrens med andra kanaler som ofta har liknande musikformat.

I 13 kap. radio- och tv-lagen regleras urvalsförfarandet. Tydliga föreskrifter tillsammans med informativa texter ger alla sökanden samma förutsättningar att lämna in tydliga och kompletta ansökningar. Det ger i sin tur myndigheten ett gott beslutsunderlag där det är lätt att jämföra ansökningar. Oavsett detta har en stark kommersiell aktör möjlighet att göra mer innehållsrika program än den som inte är

lika resursstark. Myndigheten ska dessutom, enligt föreslagna bestämmelser i radio- och tv-lagen, ta hänsyn till om en sökande har tidigare erfarenhet av kommersiell radio eller av andra ljudmedier och har förutsättningar att bedriva långsiktig kommersiell radioverksamhet vid tilldelningen av tillstånd. En redan etablerad aktör kan därför i vissa fall ha ett försteg.

9 Särskilda hänsyn till små och medelstora företag

Den kommersiella radiomarknaden är liten både vad gäller aktörer och omsättning. Att marknaden är liten har fått till följd att antalet tillståndshavare är få och att de bedriver omfattande samarbeten genom något av de två stora mediebolagen Bauer Media och Viaplay Group Radio. Dessa mediebolag dominerar den kommersiella radiomarknaden genom egna tillstånd och omfattande samarbeten med andra tillståndshavare kring annonsförsäljning, format och utsändning. Bauer Media och Viaplay Group Radio anses i denna utredning som stora företag och resterande som små eller medelstora. Se vidare om marknaden och dess aktörer i kapitel 5.

Verkställighetsföreskrifterna ska vara tydliga och lätta att förstå och inte innehålla strängare eller fler krav än vad som är nödvändigt för att myndigheten ska kunna göra rättssäkra bedömningar. Även små och medelstora företag har idag tillstånd att sända kommersiell radio. Myndigheten har därför redan nu i befintliga föreskrifter tagit hänsyn till att små och medelstora företag ska ha samma möjligheter att lämna in fullgoda ansökningshandlingar. De nu föreslagna föreskrifterna innebär ingen skillnad i detta avseende. Myndigheten kan dock inte ta särskild hänsyn till små och medelstora företag vid själva urvalsförfarandet av vilka som ska ges tillstånd eftersom det regleras i radio- och tv-lagen.

10 Åtgärder för att begränsa kostnader och andra negativa effekter

Det är förenat med vissa administrativa kostnader att ansöka om tillstånd att sända kommersiell radio eller medgivande till att överlåta ett sådant tillstånd. Myndigheten vill här betona att föreslagna föreskrifter är verkställighetsföreskrifter till de bestämmelser om ansökningsförfarandet och årlig sändningsavgift som regleras i radio- och tv-lagen och radio- och tv-förordningen. Vad myndigheten kan påverka är att myndigheten inte reglerar mer än nödvändigt och härigenom belastar företagen med administrativa kostnader genom att begära in mer omfattande uppgifter än som är nödvändiga för myndighetens handläggning. Vidare kan

lättilgänglig information om vad som gäller underlätta för aktörerna att lämna in ett fullgott underlag. Avgifternas storlek kan myndigheten inte påverka.

11 Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

En ny tillståndsperiod för analog och digital kommersiell radio inleds den 1 augusti 2026.

Ändringarna i radio- och tv-lagen föreslås träda i kraft den 15 november 2025. Myndighetens föreskrifter bör träda i kraft samma datum eller i nära anslutning så att beslut om utlysning kan fattas och meddelande av tillstånd ges så snart som möjligt.

Äldre föreskrifter ska dock fortfarande gälla för tillstånd som har beviljats före ikraftträdandet och som gäller till och med den 31 juli 2026. Det kan exempelvis gälla föreskrifter om ansökan om medgivande till överlåtelse av ett nu gällande tillstånd att sända analog kommersiell radio.

12 Hur och när konsekvenserna kan utvärderas

Enligt propositionen ska det göras en utvärdering av effekterna av förslagen i radio- och tv-lagen i god tid inför nästa tillståndsperiod som inleds 2034.

Konsekvenserna av verkställighetsföreskrifterna bör dock kunna utvärderas redan under hösten 2026, då de nya tillstånden är meddelade och eventuella överklagandeprocesser är avslutade. Ytterligare en utvärdering kan göras när myndigheten har prövat några ansökningar om medgivande till överlåtelse av tillstånd.

Ett mått på om föreskrifterna är lämpligt utformade är om de varit tillfyllest för myndigheten i ansökningsförfarandet, om de gett tillräckligt underlag för att bedöma ansökningarna och meddela tillstånd eller om det har krävts många kompletteringar. Ett annat mått är att fråga de sökande om vad de anser om verkställighetsföreskrifterna och ansökningsförfarandet.

13 **Överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven**

Den ändrade regleringen i radio- och tv-lagen har inte ansetts vara i strid med EU-rätten eller gå utöver minimikraven. Vem som kan få tillstånd eller förvärva tillstånd regleras i radio- och tv-lagen. Endast den som har finansiella och tekniska förutsättningar att bedriva sändningsverksamhet och som endast i mycket begränsad omfattning har anknytning till staten, en region eller en kommun får inneha tillstånd. Ansökningsavgifternas storlek regleras i radio- och tv-förordningen. Hur den årliga sändningsavgiften ska beräknas kommer att framgå av radio- och tv-lagen.

Föreskrifterna är verkställighetsföreskrifter till radio- och tv-lagen. Myndigheten kan i sina verkställighetsföreskrifter varken ställa andra eller mer långtgående urvalskriterier eller krav för tillstånd än som anges i lagen. Då föreskrifterna inte går utöver radio- och tv-lagen i något materiellt hänseende får även föreskrifterna bedömas vara i överensstämmelse med EU-rätten och inte heller gå utöver minimikraven.